

Neodsuzujme druhé, raději se je snažme chápat a povzbuzovat

*„Na světě snad neexistuje člověk, který by nepracoval lépe a více se nesnažil,
pokud je oceněn a dostane se mu povzbuzení.“ Dale Carnegie*

Anotace

Žáci se prostřednictvím příběhu a praktického cvičení naučí ocenit význam pozitivní zpětné vazby, důležitost pochopení druhého a důvodů, proč jedná právě tak, jak jedná. Účinky povzbuzení a ocenění budou kontrastně spojeny s kritikou pro větší názornost.

Základní principy

- Ocenění a povzbuzení člověka je v práci i osobním životě nejúčinnější motivací. Snaha pochopit druhého, proč jedná právě tak, jak jedná, přináší porozumění, snášenlivost a otevírá dveře k řešení problémových situací.
- Omezením kritických výroků, soustředěním se na pozitivní stránky a povzbuzením druhých lidí lze dosáhnout lepších vzájemných vztahů i výsledků v práci.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Schopnost naslouchat
Pozitivní nastavení
Řešení problémů

Zdroje:

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi. Kapitola 2.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit. 17.8.2018)*

1 Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Neodsuzujeme druhé, raději se je snažíme chápat a povzbuzovat

Příběh: O vděčném býkovi

Cílem aktivity je poukázat na sílu pochvaly a negativní stránky kritiky. Učitel společně s žáky přečte příběh O vděčném býkovi

(převyprávěno dle knihy: Dharmachari Nagaraja. 2010. Budhovy pohádky na dobrou noc. Praha: Synergie)

Chudý farmář Bruno měl statného býka. Jmenoval se Krasoň. Bruno se o něj dobře staral a byl na něj vždy hodný. Krasoň se proto rozhodl, že se mu odvděčí. Řekl:

„Přihlásím se do soutěže v přetahování s býkem tvého souseda Čendy. Vsaď na mne hodně peněz. Vyhraju a ty zbohatneš.“ Bruno souhlasil.

Bruno a Čenda se dohodli, že majitel poraženého býka zaplatí majiteli vítězného býka 100 zlatých. Pro Bruna to bylo celé jmění, svému býkovi ale důvěřoval. Soutěž začala.

Boj byl vyrovnaný. Krasoňovi se nedařilo druhého býka přetáhnout. Bruno dostal strach, že Krasoň prohraje. Přetáhl ho proto klackem po zádech a zařval: „Táhni víc, lenochu!“ Býk začal přemýšlet: „Proč mě bije?“

Jak přemýšlel, uklouzl a prohrál. Bruno musel Čendovi zaplatit 100 zlatých. Rozčilený křičel na Krasoň: „Tys to vzdal! Chceš mě zničit?“

SCHOLA EMPIRICA

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 1

Neodsuzujeme druhé, raději se je snažíme chápat a povzbuzovat.

**Příběh:
O vděčném býkovi**

Chudý farmář Bruno měl statného býka. Jmenoval se Krasoň. Bruno se o něj dobře staral a byl na něj vždy hodný. Krasoň se proto rozhodl, že se mu odvděčí. Řekl: „Přihlásím se do soutěže v přetahování s býkem tvého souseda Čendy. Vsaď na mne hodně peněz. Vyhraju, a ty zbohatneš.“ Bruno souhlasil.

Bruno a Čenda se dohodli, že majitel poraženého býka zaplatí majiteli vítězného býka 100 zlatých. Pro Bruna to bylo celé jmění, svému býkovi ale důvěřoval. Soutěž začala:

1

SCHOLA EMPIRICA

Boj byl vyrovnaný. Krasoňovi se nedařilo druhého býka přetáhnout. Bruno dostal strach, že Krasoň prohraje. Přetáhl ho proto klackem po zádech a zařval: „Táhni víc, lenochu!“ Býk začal přemýšlet:

Proč mě bije?

Jak přemýšlel, uklouzl, a prohrál. Bruno musel Čendovi zaplatit 100 zlatých. Rozčilený křičel na Krasoň:

Tys to vzdal! Chceš mě zničit?

Krasoň se rozplakal: „Zbil jsi mě klackem a řekl jsi, že jsem lenoch. Proč? Chtěl jsem ti pomoci.“

Bruno se zastyděl: „Promiň, zasmatkoval jsem. Báł jsem se, že prohraješ.“

Krasoň odpověděl: „Odpouštím ti. Ještě můžeme vyhrát. Zajdi za Čendou a řekni, že chceš soutěž opakovat. Vsaď 200 zlatých. Nejprve mi ale slib, že už mě nezbiješ a že mě budeš povzbuzovat.“ Bruno souhlasil. Udělal vše, co mu Krasoň poradil.

Soutěž začala. Bruno Krasoň poplácával po zádech a povzbuzoval jej: „Do toho!“

SCHOLA EMPIRICA

Krasoň se rozplakal: „Zbil jsi mě klackem a řekl jsi, že jsem lenoch. Proč? Chtěl jsem ti pomoci.“

Bruno se zastyděl: „Promiň, zasmatkoval jsem. Báł jsem se, že prohraješ.“

Krasoň odpověděl: „Odpouštím ti. Ještě můžeme vyhrát. Zajdi za Čendou a řekni, že chceš soutěž opakovat. Vsaď 200 zlatých. Nejprve mi ale slib, že už mě nezbiješ a že mě budeš povzbuzovat.“ Bruno souhlasil. Udělal vše, co mu Krasoň poradil.

Soutěž začala. Bruno Krasoň poplácával po zádech a povzbuzoval jej:

Krasoň se o to více snažil. Sebral všechny síly, a zvítězil. Večer Bruno uspořádal oslavu. Býkovi slíbil: „Už nikdy se k tobě nebudu chovat ošklivě!“

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Krasoň se o to více snažil. Sebral všechny síly a zvítězil. Večer Bruno uspořádal oslavu. Býkovi slíbil: „Už nikdy se k tobě nebudu chovat ošklivě!“

Úkol č.1: Zamyšlení nad příběhem

Učitel se může s žáky zamýšlet nad příběhem skrze následující otázky:

- O čem je podle vás pohádka O vděčném býkovi?
- Proč Krasoň první kolo soutěže prohrál? Jak se během něj cítil?
- Jak a proč se změnilo Brunovo chování ve druhém kole soutěže?

Úkol č. 2: Divadelní scénka

Nacvičte s žáky divadelní scénku na motivy příběhu O vděčném býkovi.

SCHOLA EMPIRICA

Úkol č. 1
Odpovězte na otázky:

O čem je podle vás pohádka O vděčném býkovi?

Proč Krasoň první kolo soutěže prohrál? Jak se během něj cítil?

Jak a proč se změnilo Brunovo chování ve druhém kole soutěže?

Úkol č. 2
Zahrajte si scénku na motivy pohádky o býkovi.

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Úkol č. 3: Hra s dobrovolníky

Cílem aktivity je prostřednictvím hry žákům umožnit názorně sledovat vliv podpory a pozitivní zpětné vazby při konkrétní činnosti.

1. Vyberte 2 dobrovolníky ve třídě, kteří půjdou za dveře a počkají, než je zavoláte zpět.

2. Vysvětlete žákům, že mají vymyslet jeden úkol pro dobrovolníky, který mají vykonat ve třídě (např. otevřít okno, otočit flip chart, vzít do ruky konkrétní věc a podobně).

3. Vysvětlete pravidla: Jakmile vejde první dobrovolník do třídy, bude mu řečeno, že má splnit blíže neurčený úkol. Další instrukce nedostane. Ostatní se však mohou

pomocí gest a citoslovcí vyjadřovat negativně ve chvíli, kdy se dobrovolník vzdaluje od svého cíle. Jakmile se přibližuje ke splnění úkolu, všichni nehnutě mlčí.

4. Po vysvětlení pravidel žákům pozvěte 1. dobrovolníka do třídy a nechte jej splnit očekávaný úkol. Pokud úkol nebude splněn maximálně do 5 minut, ukončete jeho snažení.

5. Vysvětlete pravidla pro 2. dobrovolníka: Průběh je totožný, jako tomu bylo u prvního dobrovolníka, s tím rozdílem, že všichni hlasitě a souhlasně povzbuzují ve chvíli, kdy se dotyčný přibližuje ke splnění úkolu (podobně jako při hře „Přihořívá“). Úkol zůstává stejný.

Očekávaný průběh aktivity: 2. dobrovolník by měl být schopen splnit požadovaný úkol podstatně rychleji než 1. dobrovolník, který pravděpodobně vůbec nebude schopen úkol splnit.

6. Rozdělte žáky do menších pracovních skupin dle svého uvážení a nechte je zamyslet se nad odpovědí na první dvě otázky. Po stanoveném čase každá skupina sdílí svůj pohled s ostatními

SCHOLA EMPIRICA

Úkol č. 3:
Hra s dobrovolníky

Poslouchejte paní učitelku, jaká jsou pravidla.

Po skončení hry zodpovězte otázky:

Jak se podle vás cítil první dobrovolník?

Jak se podle vás cítil druhý dobrovolník?

Dobrovolníci, jak jste se opravdu cítili?

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

spolužáky. Poté svůj pohled sdílí dobrovolníci. Vedte s žáky diskusi o tom, jaký důsledek měla kritika a jaký pochvala.

- a. Jaký měl podle vás pocit první dobrovolník?
- b. Jaký měl podle vás pocit druhý dobrovolník?
- c. Dobrovolníci, jaký jste měli opravdu pocit?

Varianta: Zadejte žákům za domácí úkol pozorovat své pocity, když jim rodiče zadají úkol a při jeho plnění je kritizují/povzbuzují. Na začátku další společné hodiny žákům umožněte sdílení svých zkušeností.

Jak navazuje tato aktivita na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost chápat jednání druhých a snažit se je povzbudit je klíčová pro dosahování dlouhodobých cílů v rámci týmu (pracovní list 10.2.).

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření lze využít pracovní list vytvořený pro průřezové téma Etická výchova: To dokážeš! (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R05L33M.pdf>)

Upřímná pochvala dělá zázraky

„Opravdové uznání, ocenění a povzbuzení motivuje lidi k lepším výkonům.“

Dale Carnegie

Anotace

Žáci se pomocí příběhu a praktického cvičení naučí ocenit pozitivní vliv upřímné pochvaly při jednání s druhými lidmi a procvičí se v rozpoznání upřímné pochvaly od pochlebování.

Základní principy

- Pro navozování pozitivních mezilidských vztahů a důvěry je klíčové hledat u druhých lidí jejich kladné stránky a nahlas o nich hovořit.
- Zaměření pozornosti k silným stránkám člověka, a nemusí se vždy jednat o velké výkony, ale „pouze“ o maličkosti, navozuje pozitivní mezilidské vztahy a motivuje k dalšímu růstu.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Vůdčí schopnosti
Pozitivní nastavení
Řešení problémů

Zdroje:

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi. Kapitola 2.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit. 17.8.2018)*

¹ Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Upřímná pochvala dělá zázraky

Úkol č. 1: Tajný přítel

Cílem aktivity je povzbudit žáky k upřímné pochvale druhého a zakusit, jak se lidé cítí, když je někdo chválí.

1. Každý žák na kousek papírku napíše své jméno, složí jej a hodí do společného pytlíku.
2. Učitel sdělí žákům následující instrukce: Každý si vylosuje jméno jednoho svého spolužáka. Zamyslete se nad tím, co se vám na něm zamlouvá, co na něm oceňujete. Každý napište 1 větu, která bude vyjadřovat, čeho si na dotyčném ceníte nebo za co jej chcete pochválit. Snažte se být konkrétní – příklad: místo věty „Kačka je hodná.“ je lepší popsat konkrétní situaci, kdy tuto vlastnost projevila, například „Kačka pomohla Janě s úkolem, který ji nešel.“ Místo věty „Kačka je zábavná.“ je lepší napsat „Kačka včera řekla dobrý vtip.“ Zdůrazněte, že se musí jednat o pochvalu, ne o kritiku či hledání chyb. Třetí příklad, který je zmíněn v žákovských listech, je „Kačka pomohla Martinovi vstát, když upadl.“
3. Následně si každý vylosuje jméno jiného spolužáka, nebude jej sdělovat nahlas a zapíše tři pochvalné věty. Papírky všichni vrátí do společného pytlíku.
4. Učitel následně vytahuje jeden papírek po druhém a přečte vyjádření na papírku třídě.
5. Po přečtení všech pochval učitel s žáky vede diskusi nad následujícími otázkami:
 - a. Jak ses cítil, když tě chválili?
 - b. Jak ses cítil, když jsi vymýšlel pochvalné věty o spolužákovi?

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 2

Učíme se podnikavosti

Upřímná pochvala dělá zázraky.

Úkol č. 1
Tajný přítel

Napiš tajný vzkaz spolužákovi, kterého si vylosuješ. Popiš v něm tři situace, kdy se ti líbilo, jak jednal.

Například:

- „Kačka včera řekla dobrý vtip.“
- „Kačka pomohla Janě s úkolem, který ji nešel.“
- „Kačka pomohla Martinovi vstát, když upadl.“

Po přečtení všech vzkazů zodpověz otázky:

Jak ses cítil, když tě chválili?

Jak ses cítil, když jsi vymýšlel pochvalné věty o spolužákovi?

SCHOLA EMPIRICA Creative Commons 4.0

1

Příběh: O lišce a vráně (Ezopské bajky)

Cílem aktivity je poukázat na negativní stránky pochlebování. Společně s žáky přečtete bajku Liška a vrána:

Liška marně hledala něco k snědku. Byla velmi hladová. Myslela jen na jedno: sýr.

Najednou ke svému úžasu uviděla černou vránu sedící na stromě. V zobáku měla právě takový kus sýra, na jaký liška myslela. Zamyslela se: „*Jak ho získám?*“

Dostala nápad: „*Už vím!*“

„Ach, vráno, jsi tak krásná! Tvé peří je tak jemné, tvůj zobák je tak ostrý. Pokud je tvůj hlas tak úžasný jako tvůj zjev, jsi královnou mezi ptáky!“ řekla obdivně liška.

Velmi polichocený pták otevřel zobák a hlasitě zakrákal, aby ukázal, že umí zpívat. Jak to udělal, kus sýra spadl na zem. Liška ho sebrala a utekla s ním.

Vrána si povzdechla: „*Ach jo!*“

Naučení: Dej si pozor na lichotky, které nejsou míněny vážně.

Úkol č. 2: Zamyšlení nad příběhem

Rozdělte žáky do menších pracovních skupin dle svého uvážení a nechte je hledat odpovědi na otázky.

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 2

Učíme se podnikavosti

Příběh:
O lišce a vráně

Liška marně hledala něco k snědku. Byla velmi hladová. Myslela jen na jedno:

Najednou ke svému úžasu uviděla černou vránu sedící na stromě. V zobáku měla právě takový kus sýra, na jaký liška myslela. Zamyslela se:

SCHOLA EMPIRICA Creative Commons 4.0

2

SCHOLA EMPIRICA

Dostala nápad:

„Ach, vráno, jsi tak krásná! Tvé peří je tak jemné, tvůj zobák je tak ostrý. Pokud je tvůj hlas tak úžasný jako tvůj zjev, jsi královnou mezi ptáky!“ řekla obdivně liška.

Velmi polichocený pták otevřel zobák a hlasitě zakrákal, aby ukázal, že umí zpívat. Jak to udělal, kus sýra spadl na zem. Liška ho sebrala a utekla s ním.

Vrána si povzdechla:

SCHOLA EMPIRICA Creative Commons 4.0

Po stanoveném čase každá skupina prezentuje své názory ostatním spolužákům.

- O čem podle tebe bajka vypráví?
- Jak liška dosáhla svého cíle?
- Jak se cítila vrána?

Úkol č. 3: Divadelní scénka

Nacvičte s žáky divadelní scénku na motivy bajky.

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření lze využít pracovní list vytvořený pro průřezové téma Etická výchova: Chválím, chválíš, chválíme (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R04L12M.pdf>)

Jak navazují tyto aktivity na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost vidět na druhých lidech to dobré a vyjádřit to je klíčová pro dobré vztahy a dosahování dlouhodobých cílů v rámci týmu (pracovní list 10.2.).

SCHOLA EMPIRICA

Úkol č. 2
Zamyšlení nad příběhem

O čem podle tebe bajka vypráví?

Jak liška dosáhla svého cíle?

Jak se vrána cítila?

Úkol č. 3
Divadelní scénka
Zahrajte si scénku na motivy bajky O lišce a vráně.

4

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Podívejte se na věci tak, jak je vidí ten druhý

“Když jdu rybařit, nemyslím na to, co chutná mě, ale na to, co chutná rybám. Nechytám je na jahody se smetanou, ale raději dám na háček červíka nebo kobylku.”

Dale Carnegie

Anotace

Žáci se prostřednictvím příběhu podívají na jednu situaci z různých úhlů pohledu. Naučí se odpoutat se od vlastního pohledu na svět a vcítit se do druhého člověka.

Základní principy

- Při naplňování svých vlastních cílů je moudré hledět na potřeby druhých a hledat cesty, jak propojit naplňování jejich potřeb a vlastních cílů ku prospěchu obou stran.
- Pokud chceme někoho přesvědčit či nadchnout pro svůj záměr, vyplácí se najít důvody, v čem je můj záměr prospěšný pro toho druhého. Je dobré se zamyslet, které problémy či potřeby druhých lidí pomůže můj záměr vyřešit, a zdůraznit to.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Schopnost naslouchat

Kreativní myšlení

Řešení problémů

Zdroje:

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi. Kapitola 2.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why [online].* Dostupné z:

paultough.com/helping (cit. 17.8.2018)

¹ Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Podívejte se na věci tak, jak je vidí ten druhý

Příběh: Chlapec a vlk (Ezopské bajky)

Cílem aktivity je poukázat na důležitost respektu k odlišným úhlům pohledu. Společně s žáky přečtete příběh Chlapec a vlk:

Vlk se potuloval po polích a hledal něco k snědku. Zahlédl ho chlapec a obrátil se na útěk. Bylo mu jasné, že ho vlk může chytit v několika vteřinách, a tak se pokusil ukrýt ve vysoké trávě.

Vlk chlapcův úkryt skoro okamžitě objevil. Přiskočil k němu a vycenil zuby.

„Pane Vlk, prosím, nejezte mě,“ prosil chlapec třesoucí se strachy.

Vlk zaváhal. Chtěl chlapce zabít a sežrat, ale připouštěl, že onen den už chytil spoustu malých zvířat a ve skutečnosti nebyl moc hladový. Rozhodl se tedy, že místo toho si s vystrašeným chlapcem trochu pohraje.

„Dobrá,“ řekl a olízl se. „Ušetřím tvůj život, jestli mi povíš tři věci, které jsou pravdivé.“

Chlapec rychle přemýšlel, vědom si toho, že jeho život závisí na třech odpovědích.

„Nu,“ řekl pomalu, „je škoda, že jste mě zahlédl.“

„To je pravda,“ souhlasil vlk. „To je jedna odpověď.“

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 3

Učíme se podnikavosti

“Když jdu rybařit, nemyslím na to, co chutná mě, ale na to, co chutná rybám. Nechytám je na jahody se smetanou, ale raději dám na háček červíka nebo kobyliku.”

Příběh: Chlapec a vlk

Vlk se potuloval po polích a hledal něco k snědku. Zahlédl ho chlapec a obrátil se na útěk. Bylo mu jasné, že ho vlk může chytit v několika vteřinách, a tak se pokusil ukrýt ve vysoké trávě.

Vlk chlapcův úkryt skoro okamžitě objevil. Přiskočil k němu a vycenil zuby.

Chlapec třesoucí se strachy prosil:

SCHOLA EMPIRICA Creative Commons 4.0

1

Vlk zaváhal. Chtěl chlapce zabít a sežrat, ale připouštěl, že onen den už chytil spoustu malých zvířat a ve skutečnosti nebyl moc hladový. Rozhodl se tedy, že místo toho si s vystrašeným chlapcem trochu pohraje.

Řekl a olízl se. „Ušetřím tvůj život, jestli mi povíš tři věci, které jsou pravdivé.“

Chlapec rychle přemýšlel, vědom si toho, že jeho život závisí na třech odpovědích.

„Nu,“ řekl pomalu, „je škoda, že jste mě zahlédl.“

„To je pravda,“ souhlasil vlk. „To je jedna odpověď.“

„A je škoda,“ pokračoval chlapec se sebeúvěrou, „že jsem dovolil, abyste mě uviděl.“

2

„A je škoda,“ pokračoval chlapec se sebedůvěrou, „že jsem dovolil, abyste mě uviděl.“

„I to je pravda,“ přikývl vlk. „Dobrá, pověděls dvě ze tří. Všechno záleží na tvé třetí odpovědi.“

„Za třetí,“ řekl chlapec kvapně, „lidé nenávidí vlky, protože napadají ovce, ačkoliv k tomu vůbec nemají důvod.“

Vlk dlouho mlčel. Chlapec přemýšlel, jestli nebyl příliš smělý. Ale tento vlk byl čestný.

„Připouštím, že z tvého pohledu je to pravda,“ uznal. „V pořádku, můžeš jít.“

Naučení: Čestná osoba se pokouší podívat se na obě strany mince.

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

„I to je pravda,“ přikývl vlk. „Dobrá, pověděls dvě ze tří. Všechno záleží na tvé třetí odpovědi.“

„Za třetí,“ řekl chlapec kvapně, „lidé nenávidí vlky, protože napadají ovce, ačkoliv k tomu vůbec nemají důvod.“

Vlk dlouho mlčel. Chlapec přemýšlel, jestli nebyl příliš smělý. Ale tento vlk byl čestný.

„Připouštím, že z tvého pohledu je to pravda,“ uznal. „V pořádku, můžeš jít.“

Úkol č. 1
Zamyšlení nad příběhem

O čem podle vás bajka vypráví?

Jak by mělo vypadat třetí tvrzení, aby bylo pravdivé z pohledu vlka?

Jaké tři pravdy byste vlkovi řekli vy?

3

Úkol č.1: Zamyšlení nad příběhem

Rozdělte žáky do menších pracovních skupin dle svého uvážení a nechte je hledat odpovědi na otázky. Po stanoveném čase každá skupina prezentuje své názory ostatním spolužákům.

- O čem podle vás bajka vypráví?
- Jak by mělo vypadat třetí tvrzení, aby bylo pravdivé z pohledu vlka?
- Jaké tři pravdy byste vlkovi řekli vy?

Úkol č. 2: Divadelní scénka

Nacvičte s žáky divadelní scénku na motivy bajky.

Úkol č. 3: Boty

Cílem aktivity je vcítit se do druhých lidí a pokusit se chvíli vnímat svět z jejich perspektivy.

1. Žáci si stoupnou do kruhu, otočí se bokem do středu a zují se.
2. Každý se posune o dva páry bot dopředu a nazuje si ty, u kterých stojí.
3. V těchto botách žák udělá několik kroků.
4. Postup se znovu několikrát opakuje.
5. Po ukončení hry je přínosné vést diskusi s následujícími otázkami:
 - a. Jak jste se v cizích botách cítili?
 - b. Bylo to příjemné/nepříjemné? Proč?
 - c. Jak si myslíte, že se cítí ve svých botách jejich majitelé?

Jak navazuje tato aktivita na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost vcítit se do druhého člověka a odhadnout jejich představy je klíčová při identifikaci potřeb zákazníků (pracovní list 2.1.), vymezení charakteristik zákazníků (pracovní list 3.1.) a hledání řešení jejich problémů (pracovní list 4.2.).

Prostor na poznámky:

Úkol č. 2

Divadelní scénka

Zahrajte si scénku na motivy bajky Chlapec a vlk

Úkol č. 3:

Boty

Poslouchejte paní učitelku, jaká jsou pravidla.

Po skončení hry zodpovězte otázky:

Jak jste se v cizích botách cítili?

Bylo to příjemné/nepříjemné? Proč?

Jak si myslíte, že se cítí ve svých botách jejich majitelé?

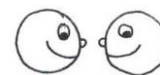
4

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

Jak řešit spory přátelskou cestou

„Kapka medu přiláká více much než celý sud žluči.“ (příслови)

Anotace

Žáci se seznámí s principy, jak vést a zvládnout sporné situace tak, aby nesouhlas a odlišný názor nepřerostl v hádku. Žáci si díky příběhům a modelovým situacím procvičí dovednosti spojené s nasloucháním, řešením problémů a pozitivním vnímáním nepříjemných situací.

Základní principy

- Když nastanou sporné situace, je klíčové začít s jejich řešením přátelsky. Násilím druhé donutit k souhlasu nemůžeme. Opravdové změny stanoviska se nám podaří dosáhnout, pokud jednáme laskavě.
- Pro člověka je přirozené při kritice začít bránit svůj názor. V takové chvíli je důležité zachovat chladnou hlavu a zvážit, zda naše první automatická reakce je tou nejlepší cestou k řešení daného problému.
- Pokud poskytneme svému oponentovi prostor hovořit a sdělit všechny své argumenty, zvyšujeme možnost vzájemného porozumění a bráníme vzniku komunikační bariéry.
- Neshody je dobré chápat jako příležitosti, jak se vyvarovat případných budoucích chyb. Pokud nás druhý člověk upozorní na něco, na co jsme nepomysleli, dělá nám tím dobrou službu.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Dovednosti:	Naslouchání
	Pozitivní nastavení
	Prezentace
	Řešení problémů

Zdroje:

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi. Kapitola 2.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit.17.8.2018)*

¹ Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Jak řešit spory přátelskou cestou

Příběh O slunci a větru

Cílem aktivity je poukázat na sílu laskavosti a pozitivního přístupu, pokud chceme, aby se druzí otevřeli a byli vstřícní. Učitel společně s žáky přečte příběh O slunci a větru.

(převyprávěno dle Ezopovy bajky O slunci a větru)

Slunce a vítr se jednoho dne dostali do sporu, kdo je silnější. Vítr řekl: „Dokážu Ti, že mám pravdu já. Vidíš támhle toho staříka v kabátu? Vsadím se, že z něho ten plášť sundám dříve než ty.“

A tak se slunce schovalo za mraky a vítr začal foukat, až se záhy změnil v tornádo. Ale čím více vál, tím těsněji se stařík halil do svého kabátu.

Nakonec se vítr uklidnil a slunce vyšlo zpoza mraků a usmálo se na starého pána. Pán si za čas utřel čelo a sundal si plášť. Slunce poté řeklo „Jsi silný, větre, ale jemnost a přátelství byly vždy silnější než zběsilost a síla.“

Úkol č.1: Zamyšlení nad příběhem

Učitel se může s žáky zamýšlet nad příběhem skrze následující otázky:

- O čem je podle vás příběh O slunci a větru?
- Souhlasíte s tvrzením „jemnost a přátelství byly vždy silnější než zběsilost a síla“? Pokud ano, proč? Pokud ne, proč?

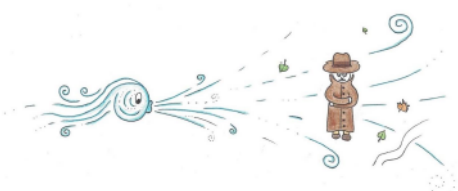
Učíme se podnikavosti
Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 4

Kapka medu přiláká víc much než sud žluči.

Příběh:
Příběh O slunci a větru

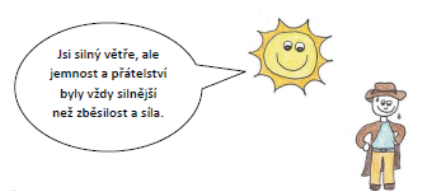
Slunce a vítr se jednoho dne dostali do sporu, kdo je silnější. Vítr řekl: „Dokážu Ti, že mám pravdu já. Vidíš támhle toho staříka v kabátu? Vsadím se, že z něho ten plášť sundám dříve než ty.“

A tak se slunce schovalo za mraky a vítr začal foukat, až se záhy změnil v tornádo. Ale čím více vál, tím těsněji se stařík halil do svého kabátu.

Nakonec se vítr uklidnil a slunce vyšlo zpoza mraků a usmálo se na starého pána.

Pán si za čas utřel čelo a sundal si plášť. Slunce poté řeklo:

Úkol č. 1
Zamyšlení nad příběhem

- O čem je podle vás příběh O slunci a větru?
- Souhlasíte s tvrzením „jemnost a přátelství byly vždy silnější než zběsilost a síla“? Pokud ano, proč? Pokud ne, proč?
- Napadá vás situace, kdy se k vám někdo choval jako vítr v bajce ke starému pánovi? Jak jste se v situaci cítili?
- Napadá vás situace, kdy se k vám někdo choval jako slunce v bajce ke starému pánovi? Jak jste se v situaci cítili?

- c. Napadá vás situace, kdy se k vám někdo choval jako vítr v bajce ke starému pánovi? Jak jste se v situaci cítili?
- d. Napadá vás situace, kdy se k vám někdo choval jako slunce v bajce ke starému pánovi? Jak jste se v situaci cítili?

Úkol č. 2: Divadelní scénka

Nacvičte s žáky divadelní scénku na motivy příběhu
O slunci a větru.

Úkol č. 3: Modelové situace – slunce a vítr

Cílem aktivity je umožnit žákům si prostřednictvím modelových scének prožít a označit, kdy se v rámci modelové situace vložil do řešení vítr a kdy svítilo slunce.

Úkol č. 2
Divadelní scénka
Zahrajte si scénku na motivy bajky
O slunci a větru.

Úkol č. 3:
Slunce a vítr
Poslouchejte paní učitelku, co se bude nyní dít.

U
k
á
z
k
a

l
i
s
t
u

p
r
o

ž
á
k
y

1. Představte žákům několik modelových situací, které se běžně mohou stát, když nakupujeme zboží v obchodě. Využijte vlastních zkušeností nebo můžete použít některou z následujících situací:
 - a. Koupili jste v obchodě televizor, ale když jste si jej doma chtěli pustit, nefungoval. Druhý den se vrátíte se do obchodu a budete požadovat nápravu. (V rámci scénky bude vystupovat nakupující a prodavačka v obchodě.)
 - b. V restauraci jste si k obědu objednali polévku. Když vám jí číšník přinese, je polévka studená a plave v ní mrtvá moucha. Budete požadovat jinou polévku. (V rámci scénky bude vystupovat zákazník restaurace a číšník.)
 - c. Koupili jste si v obchodě tričko a odnesli si jej domů, druhý den jste ale šli kolem jiného obchodu a tam jste viděli tričko s obrázkem, který se vám víc líbí, a tak se

rozhodnete jít zpět do prvního obchodu a požadovat vrácení peněz. (V rámci scénky bude vystupovat nakupující a prodavačka v obchodě.)

2. Nechte každého žáka namalovat na jeden papír sluníčko a na druhý vítr.
3. Rozdělte žákům role v jednotlivých scénkách a nechte je zahrát danou roli tak, jak oni považují za správné.
4. Po ukončení každé scénky nechte žáky ve třídě pomocí obrázků sluníčka a větru hlasovat, jak se jednotlivé postavy v rámci scénky chovaly. Poté společně diskutujte, zda by bylo dobré chovat se jinak a jak by chování mělo vypadat. Při modelování situací pozitivním směrem využijte základní principy uvedené na začátku tohoto pracovního listu.

Jak navazuje tato aktivita na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost přijímat kritiku a vnímat ji jako cestu ke zlepšení současného stavu je klíčová pro zjišťování zpětné vazby od zákazníků, když testujeme nápad na nový výrobek či službu (pracovní list 5.3.).

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření lze využít pracovní list vytvořený pro průřezové téma Etická výchova:

Proč je dobré umět naslouchat? (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R03L01M.pdf>)

Jak na hněv (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R04L26M.pdf>)

Jak zůstat pozitivní, i když věci nejsou podle našich představ

„Chybami se člověk učí.“
„Žádný učený z nebe nespadl.“
příслови

Anotace

V rámci pracovního listu si žáci osvojí základní principy, jak se zachovat, pokud jsou naštvaní či smutní z toho, že udělali chybu nebo se věci nedějí podle jejich představ. Žáci se na takové situace naučí nahlížet pozitivně a také hledat cesty, jak je řešit.

Základní principy

- Každému se občas stává, že vše nejde podle jeho představ. Abychom však mohli dosáhnout našich cílů a plnit si své plány a sny, je nutné naučit se překonávat překážky, nezdary a poučit se z vlastních chyb.
- Prvním krokem na cestě k pozitivnímu naladění při řešení problémů je uvědomění si vlastních pocitů, když se nám nedaří, a jejich pojmenování. Je také dobré si uvědomit, že i ostatní zažívají neúspěchy a mohou je prožívat podobně.
- Dalším krokem je naučit se, že když věci nejsou podle našich představ, je důležité nevzdat se a vytrvat.
- Když uděláme chybu, je dobré to otevřeně přiznat a hledat cesty k její nápravě.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Dovednosti: Pozitivní nastavení

Zdroje:

Skills Builder. 2018. *Staying Positive Handbook. Practical guide to building the skill [online]. Enabling Enterprise. Dostupné z: <https://hub.skillsbuilder.org/uploads/files/Staying-Positive-Handbook.pdf> (cit. 17.4.2019)*

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit. 17.8.2018)*

¹ Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Jak zůstat pozitivní, i když věci nejsou podle našich představ

Úvodní úkol: Co se stalo na obrázku?

Cílem aktivity je poukázat na to, že lidé se mohou rozzlobit nebo být smutní, když se věci nedějí podle jejich představ, a uvědomit si, že podobné situace zažívají také samotní žáci ve svém životě. Žáci si ne vždy uvědomují přímou spojitost mezi nezdarem a projevy smutku či rozčilení.

1. Ukažte žákům pět obrázků. Na třech obrázcích jsou situace, kdy se věci nedějí podle našich představ (pád z kola, rozlité mléko, nešťastné dítě sledující ostatní při hraní fotbalu). Na dalších dvou obrázcích jsou děti šťastné a spokojené (děti společně hrají fotbal, kempují, hrají hru).
2. Požádejte žáky, aby vybrali obrázky, kde se něco nedaří. Zeptejte se žáků, jaké pocity mají podle nich aktéři na jednotlivých obrázcích. Společně vyberte obrázky, kde jsou děti rozčilené nebo smutné. Poukažte také na řeč těla spojenou s negativními pocity (zaťaté pěsti, sklopená hlava, schoulený postoj těla), výraz obličeje (mračení se, svraštěné čelo, slzy v očích) a chování (zamlklost, stranění se ostatních, křičení, agresivita). Požádejte žáky, aby sami zahráli, jak to vypadá, když jsou rozčilení nebo smutní.
3. Nechte žáky každého zvlášť nakreslit obrázek se situací, kdy se jim něco nedařilo nebo se věci neděly podle jejich představ.
4. Požádejte žáky, aby sdíleli příběhy spojené s obrázky, a řekli, jak se v daných situacích cítili.

Učíme se podnikavosti
Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 5

**Chybami se člověk učí.
Žádný učený z nebe nespadl.**

Úkol č. 1
Co se stalo na obrázku?

Podívejte se společně s paní učitelkou na obrázky a popište, co se na obrázcích děje. Jak se asi děti v jednotlivých situacích cítí?

Úkol č. 2
Jak se cítím já, když se mi nedaří?

Namalujte obrázek se situací, kdy se vám něco nedařilo. Vyprávějte spolužákům co se stalo a jak jste se cítili.

1

Úkol č.1: Modelové situace

V rámci úvodní aktivity se žáci učili popsat situace, kdy se věci nedějí podle našich představ, a pojmenovat, jaké jsou s takovými situacemi spojené pocity. Cílem druhé aktivity je pochopit, že i když se nám nedaří a cítíme se naštvaní a smutní, vzdát se není správná cesta.

1. Navažte na úvodní aktivitu a obrázky, které děti nakreslily. Zeptejte se žáků, jak reagovali na danou situaci. Vysvětlete, že lidé mají tendenci se vzdát, když se cítí naštvaní nebo smutní, protože se jim nedaří. Ved'te žáky k tomu, aby pochopili, že vzdát se není dobrá volba. Je to reakce, která moc nepomáhá k dosažení cíle. Lepší řešení je snažit se pokračovat. Jako vlastní příklad je možné uvést následující: *Představte si, že píšete test z matematiky a nevíte si rady s prvním příkladem. Jste z toho smutní a o vypočítání dalších příkladů se ani nesnažíte. Z testu dostanete 0 bodů a špatnou známku. Nebo se můžete rozhodnout, že se pokusíte vypočítat další příklad a ten se podaří dokončit. Máte z toho radost a získáte v rámci testu několik bodů a můžete se snažit získat body další. Pokud pokračovat nebudete, dobrý pocit mít nebudete a body také nezískáte.*
2. Uved'te další vlastní příklad, kdy jste se chtěli vzdát, když jste udělali chybu nebo se věci neděly podle vašich představ. Můžete využít také tento příklad: připálila se vám bábovka, kterou jste pekli. Rozdělte žáky do menších skupin dle svého uvážení a nechte je společně přemýšlet, jak by se cítili v takové situaci, proč by v podobné situaci měli chuť se vzdát a jaké následky by takové rozhodnutí mohlo mít.
3. Společně s žáky diskutujte jejich názory na danou situaci.

Úkol č. 2: Proč se nevzdát, když věž padá

Cílem aktivity je upevnit si postoje a prakticky si vyzkoušet poznatky, které právě žáci získali. Můžete využít všechny aktivity nebo použít pouze některé, dle časových možností.

1. Jako společnou aktivitu s dětmi si zahrajte hru Jenga² (nebo jinou podobnou hru), kdy mají děti postavit z dřevěných špalíků co nejvyšší věž. Až věž spadne, řekněte žákům, že nyní bychom se mohli vzdát a už se nepokoušet věž znovu postavit. Zeptejte se jich: „*Jak byste se*

² <https://cs.wikipedia.org/wiki/Jenga> (23.4.2019)

cítily, kdybychom se nyní vzdali? O co bychom přišli, pokud nebudeme pokračovat? Co bychom mohli dělat místo toho, že se vzdáme?“

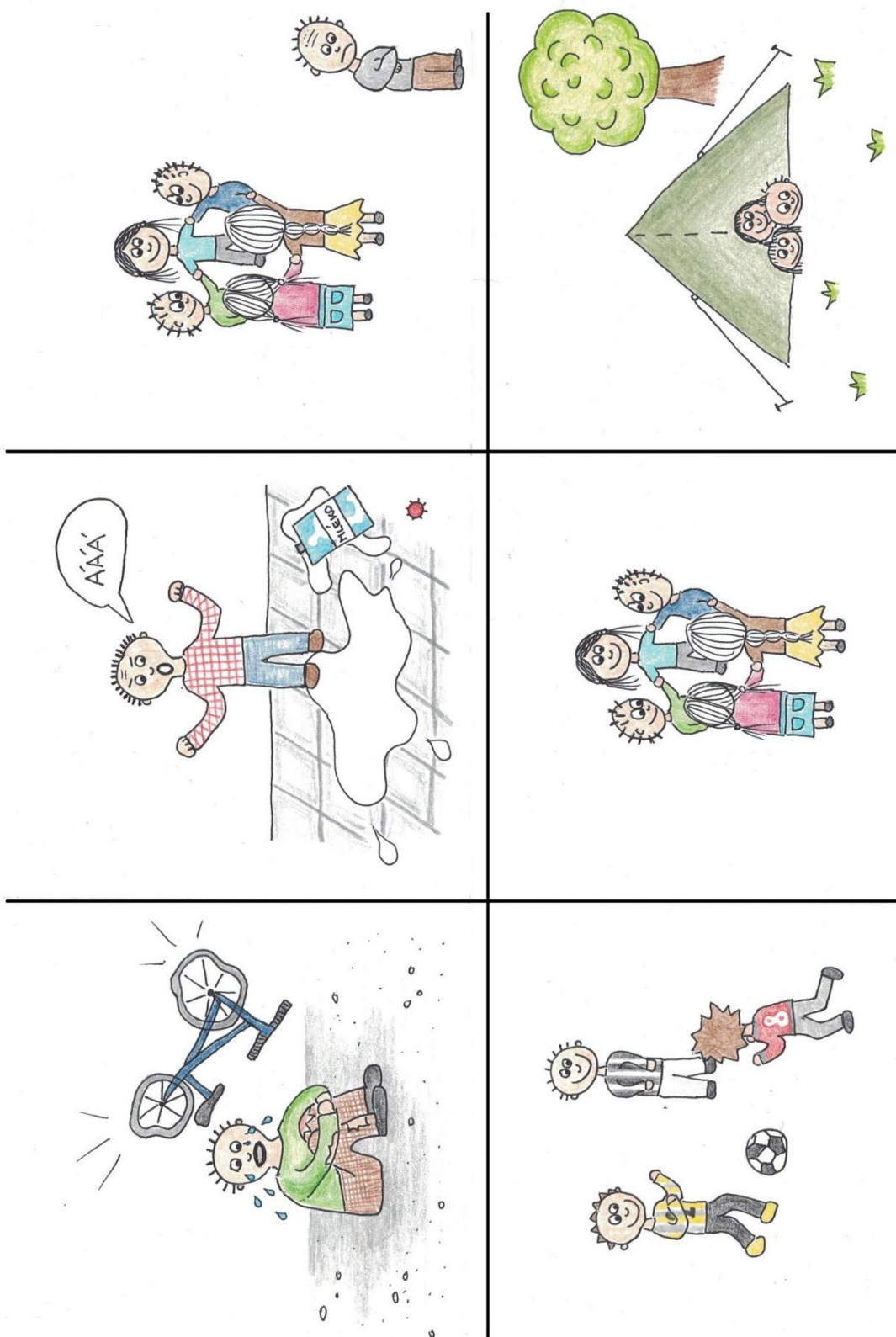
2. Představte dětem následující situaci: „*Malujete obrázek a pro jeho dokreslení potřebujete červenou pastelku. Všechny červené pastelky ale zrovna používají jiné děti.*“ Rozdělte děti do dvojic a nechte je zamyslet se nad tím, jak by mohly reagovat na danou situaci. Jaké reakce by moc nepomohly k řešení situace a jaké by naopak pomohly?
3. Nechte žáky zahrát scénku nebo vyprávět o situaci, kdy se vzdali, protože se cítili smutní nebo naštvaní. S ostatními žáky hledejte společně řešení, jak by bylo možné v situaci jednat jinak.

Jak navazuje tato aktivita na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost nepodléhat negativním emocím je klíčová pro dosahování dlouhodobých cílů (pracovní list 10.2.).

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření tématu lze využít pracovní listy vytvořené pro průřezové téma Etická výchova: Jak na hněv (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R04L26M.pdf>); Překonáváme překážky (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R05L17M.pdf>).

Jak zachovat chladnou hlavu, když mám vztek.

„Hněv je špatný rádce a ještě horší pán!“

přísloví

Anotace

V rámci pracovního listu si žáci osvojí základní principy, jak se zachovat, pokud udělají chybu nebo se věci nedějí podle jejich představ, což může vést ke smutku či naštvaní. Žáci se na takové situace naučí nahlížet pozitivně a hledat cesty, jak je řešit.

Základní principy

- Prvním krokem na cestě k pozitivnímu naladění při řešení problémů je uvědomění si vlastních pocitů, když se nám nedaří, a jejich pojmenování. Je také dobré si uvědomit, že i ostatní zažívají neúspěchy a mohou je prožívat podobně.
- Dalším krokem je naučit se, že když věci nejsou podle našich představ, je důležité nevzdát se a vytrvat.
- Pro zvládání problémových situací, které jsou spojené s negativními emocemi, jako je vztek, je důležité najít si a naučit se aktivně používat strategie, jež nám pomohou tyto silné emoce zvládnout.

Rozvíjené oblasti podle Skills Builder¹

Dovednosti: Pozitivní nastavení

Zdroje:

Skills Builder. 2018. *Staying Positive Handbook. Practical guide to building the skill* [online]. Enabling Enterprise.

Dostupné z: <https://hub.skillsbuilder.org/uploads/files/Staying-Positive-Handbook.pdf> (cit. 17.4.2019)

Carnegie, Dale. 1992. *Jak získat přátele a působit na lidi. část I. Základní pravidla jednání s lidmi.*

Tough, Paul. 2016. *Helping Children Succeed: What Works and Why* [online]. Dostupné z: paultough.com/helping (cit.17.8.2018)

¹ Na stránkách <http://podnikavaskola.cz/skills-builder/> naleznete českou verzi základních principů rozvoje klíčových dovedností. Každá z dovedností je rozdělena do 15 dosažitelných, osvojitelných a měřitelných kroků.

Jak zachovat chladnou hlavu, když mám vztek

„Hněv je špatný rádce, ještě horší pán!“

Příслови

Příběh: Vytočit se není těžké

Prvním krokem k ovládnutí vzteku a agresivity je rozpoznání vlastních negativních pocitů, jejich různých úrovní intenzity i toho, že agresivní chování je problém. Cílem první aktivity je rozpoznat různou intenzitu negativní emoce a hledat možné příčiny jejího vzniku.

1. Rozdělte žáky do 3-4 členných skupin a zadejte jim úkol poznat na obrázcích a seřadit, jak se vyvíjejí fáze vzteku od „nejméně rozzlobený“ po „nejvíce rozzlobený“. Společně si řekněte správné pořadí obrázků a ptejte se žáků, podle čeho poznali, jak obrázky seřadit.
2. Poté bude mít každá skupina za úkol vymyslet krátký příběh, kde hlavní hrdina bude postupně prožívat jednotlivé fáze vzteku. Pro práci stanovte společně s žáky časový limit (cca 5-10min). Varianta: Pro zjednodušení lze skupinkám rozdělit jednotlivé fáze vzteku a žáci budou mít za úkol navrhnout situaci, která tento pocit vyvolává.
3. Po uplynutí časového limitu nechte zástupce jednotlivých skupin převyprávět jejich příběh.

Úkol č.1: Jak zachovat klidnou hlavu

Smyslem úkolu je vést děti k uvědomění, že agresivní chování je problém, který oni sami mohou aktivně řešit. Cílem této aktivity je poskytnout nástroje, jak žáci sami mohou aktivně pracovat se svými negativními emocemi tak, aby zůstali klidní.

SCHOLA EMPIRICA

Učíme se podnikavosti

Pracovní list pro žáky (1. stupeň):
Jednání s lidmi č. 6

Hněv je špatný rádce a ještě horší pán!

Úkol č. 1
Vytočit se není těžké

Podívejte se společně s paní učitelkou na obrázky.

Jak se děti na jednotlivých obrázcích cítí?

Napadá vás, kdy jste se cítili podobně jako děti na obrázcích?

Úkol č. 2
Jak zachovat klidnou hlavu

Jak byste popsali klidného člověka? Jak vypadá?

Co vám pomáhá, abyste zůstali klidní?

1. Nejprve žáci sami definují, co to znamená být klidný a jak klidný člověk vypadá. Rozdělte žáky do dvojic a nechte je v nich definovat pojem „být klidný“ a vytvořit popis toho, jak klidný člověk vypadá. Na práci žákům ponechte několik minut, po uplynutí času společně diskutujte vzniklé definice a popisy různých dvojic. Na závěr se pokuste vytvořit jednu konsenzuální definici pojmu „být klidný“ a jeden konsenzuální popis „klidného člověka“ a zapsat je na tabuli. V rámci online Slovníku spisovného jazyka českého je termín „být klidný“ definován: „nevzrušený, nepodléhající vzrušení“².
2. Společně s žáky si vyzkoušejte, jak klidný člověk vypadá. Žáky zklidněte pomocí relaxace. Žákům můžete dávat následující instrukce: „pohodlně si sedněte“, „přestaňte se hýbat“, „ztište se“, „uvolněte se“ nebo „uvolněte ruce a nohy jako byste byli hadrová panenka“, „pozorujte svůj dech“.
3. V úvodní aktivitě žáci vymýšleli příběhy, jak se někdo může naštvat. Navažte na předchozí příběhy a žáků se zeptejte, co by poradili hlavnímu hrdinovi jednotlivých příběhů, aby předešel stupňování vzteku. Nápady zapisujte na tabuli.

Seznam můžete doplnit o následující strategie:

- zhluboka dýchat
- počítat do 10
- napít se sklenice vody
- projít se na vzduchu nebo odejít do jiné místnosti
- mačkat malý míček

Úkol č. 2: Modelové situace

Úkol rozvíjí a upevňuje dovednost pozitivního nastavení žáků v nepříznivých situacích a jejich schopnost aktivně s ní pracovat.

1. Na tabuli napište tři situace, kdy se něco nezdařilo. Příkladem může být: *v autobuse jste zapomněli novou bundu; jste nemocní v den oslavy kamarádových narozenin; do vody vám*

² <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=klidn%C3%BD&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no> (30.4.2019)

- spadl mobilní telefon a nyní nefunguje.* Nechte žáky ve dvojicích se zamyslet, kterou z výše zmíněných uklidňujících strategií by v jednotlivých situacích využili a proč by zvolili právě ji.
2. Rozdělte žáky do menších skupin dle svého uvážení. Každá skupina bude mít za úkol ztvárnit jednu situaci, kdy se věci nedějí podle našich představ (můžete využít jednu ze situací zmíněných v předchozí aktivitě, žáci mohou navrhnout svou vlastní situaci).
 3. Nechte žáky secvičit a zahrát scénku znázorňující danou situaci a motivujte je k neverbálnímu vyjádření toho, jak by se v dané situaci cítili (naštvaní, smutní).
 4. Všichni žáci si poté vyberou jednu ze zmíněných uklidňujících strategií a společně diskutujte, proč by zvolili právě tuto strategii, proč je pro ně uklidňující, proč si myslí, že by jim pomohla.

Jak navazuje tato aktivita na strukturu podnikatelského záměru?

Schopnost nepodléhat negativním emocím je klíčová pro dosahování dlouhodobých cílů (pracovní list 10.2.).

Doplňkové materiály

Pro doplnění a rozšíření tématu lze využít pracovní listy vytvořené pro průřezové téma Etická výchova: Jak na hněv (<http://www.etickavychova.cz/ucebnice/R04L26M.pdf>)

Prostor na poznámky:

